

Sajtóközlemény
Luxembourg, 2019. november 13.

Európai Számvevőszék: A migráció kezelése Görögországban és Olaszországban: ideje felszámolni a célkitűzések és az eredmények közötti eltérést

Az Európai Számvevőszék legújabb jelentése szerint az Uniónak jobban kell törekednie a migránsok menedékkjogával, áthelyezésével és kiutasításával kapcsolatos céljainak teljesítésére. A szükséghelyzeti áthelyezési programok nem teljesítették célszámaikat, és csak részben érték el azt a fő célkitűzést, hogy enyhüljön a Görögországra és Olaszországra nehezedő nyomás. Noha mindkét országban növelték a menedékkérelmek feldolgozását szolgáló kapacitásokat, továbbra is hosszadalmas az ügyintézés és maradtak szűk keresztmetszetek, miközben a visszaküldött irreguláris migránsok száma Unió-szerte problematikus alacsony szinten mozog.

Az utóbbi években az Európai Uniónak példa nélküli szintű, 2015-ben tetőző migrációval és ennek folyamánként – különösen Görögországban és Olaszországban – kiugróan nagy számú menedékkjog iránti kérelemmel kellett szembenéznie. A válsághelyzet kezelésére az Unió hotspotokat állított fel, ideiglenes áthelyezési programokat vezetett be és növelte a támogatás szintjét. Számvevőink mindkét országban megvizsgálták, hogy az uniós támogatás elérte-e célját, az áthelyezési programok teljesítették-e a célszámaikat, illetve a menekültügyi és visszaküldési eljárások eredményesen és gyorsan zajlottak-e.

„A görögországi és az olaszországi uniós migrációkezelési fellépés nem maradt hatástalan, de a lehetőségeket nem aknázták ki teljesen” – nyilatkozta Leo Brincat, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. „Ideje többet tenni, hogy az eredmények kevésbé maradjanak el a kitűzött céloktól.”

A számvevők megállapítása szerint a vizsgált **uniós támogatási intézkedések** kezelték ugyan az azonosított igényeket, ám a projektek zöme csak részben teljesítette célszámaikat. Noha sokat javult a migránsok nyilvántartásba vétele és ujjnyomatvétele, a görög **hotspotokon** továbbra is rendkívül rossz állapotok uralkodnak a kapacitás, illetve a kísérő nélküli kiskorúak helyzete tekintetében. Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) műveleteihez továbbra sem áll rendelkezésre elegendő nemzeti szakértő, miközben az Unió partvédelmi ügynöksége (Frontex) valójában a szükségesnél több munkatársat küldött a vizsgálat szerint üres vagy szinte üres olasz hotspotokra.

Az eredeti cél 160 000 migráns áthelyezése volt, ám az Unió tagállamai csak 98 256 személy **áthelyezéséről** kötöttek jogi megállapodást, és végül mindössze 34 075 személy (21 999 fő Görögországból és 12 076 fő Olaszországból) áthelyezésére került sor. Számvevőink szerint a rendszerek vártnál rosszabb teljesítménye

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján: www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

főként annak tudható be, hogy az áthelyezésre potenciálisan jogosult migránsok közül nagyon kevesen regisztráltak, mivel kezdetben egyik ország hatósága sem tudta az összes potenciális jelöltet azonosítani és sikeresen az áthelyezési kérelem benyújtása felé irányítani. Mihelyt a migránsokat áthelyezés céljából regisztrálták, máris több sikert lehetett elkönyvelni. Ugyanakkor a számvevők több műveleti hiányosságot is találtak az áthelyezési folyamattal kapcsolatban.

Görögországban hiába nőtt a menekültügyi esetek feldolgozására rendelkezésre álló kapacitás, az továbbra sem elegendő a növekvő lemaradás kezelésére. Az EU–Törökország nyilatkozat jelentős hatást gyakorolt az érkezésekre, de a sarokkövének tekinthető gyorsított határátlépési eljárás nem elég gyors: a kérelem benyújtásától az elsőfokú határozat megszületéséig 2018-ban pár nap helyett átlagosan 215 nap telt el. Ennek a késlekedésnek az egyik fő oka az volt, hogy a görög szigeteken hiányoztak a kiszolgáltatottsági értékelés végrehajtására jogosult orvosok. A gyorsított és a rendes eljárás esetében még problémásabb volt a helyzet: egyes interjúk időpontját 2021-re, illetve 2023-ra tűzték ki. Ezenkívül nagyszámú elsőfokú elutasító határozat lép a fellebbezési szakaszba, amely utóbbi már most is túlterhelt.

Olaszország jelenleg elegendő feldolgozási kapacitással bír ahhoz, hogy kezelni tudja a meredeken csökkenő számú érkezéseket, illetve első fokon a menedékkérelmeket, viszont a nagyszámú fellebbezéssel már nem tud megbirkózni. A 2015-ben benyújtott menedékjog iránti kérelmek átlagosan több mint 4 év alatt jutottak csak el a végső jogorvoslati szakaszba. A számvevők figyelmeztetnek, hogy az olasz menekültügyi rendszernek ezért várhatóan arra lesz a legnagyobb szüksége, hogy az igazságügyi hatóságok támogatásban részesüljenek.

A vizsgált két országra, de általánosságban az Unióra is igaz, hogy jóval kevesebb migránst küldenek ténylegesen vissza, mint ahány **kiutasítási** határozat születik. Ennek fő okai a hosszadalmas menekültügyi eljárás, az integrált visszaküldési ügykezelési rendszer hiánya, a kiutasítási határozatok uniós szintű kölcsönös elismerésének és módszeres nyilvántartásának hiánya, az idegenrendészeti fogdák elégtelen befogadóképessége, a migránsok származási országával folytatott együttműködés nehézsége, illetve az, hogy a migránsok a kiutasítási határozat meghozatalát követően egyszerűen elszöknek.

Számvevőink a következő ajánlásokat fogalmazták meg az Európai Bizottságnak és a két ügynökségnek:

- vonják le a tanulságokat egy önkéntes áthelyezési mechanizmus esetleges jövőbeli kialakításához;
- erősítsék meg a szükséghelyzeti támogatás, a menekültügyi rendszerek és a visszaküldési eljárások irányítását;
- fokozzák az EASO által a menekültügyi eljárásokhoz nyújtott támogatást, valamint igazítsák ki a Frontex által nyújtott visszaküldési támogatást és a szakértők hotspotokra való kirendelését.

A szerkesztők figyelmébe

Az Európai Unió – a 2014–2020-as időszakra vonatkozó AMIF nemzeti programokból nyújtott 328 millió eurón, illetve 394 millió eurón túlmenően – a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapból (AMIF EMAS) Görögországnak 703 millió euró szükséghelyzeti finanszírozást, Olaszországnak pedig 122 millió eurót irányzott elő 2019-ig.

A kötelezően végrehajtandó ideiglenes áthelyezési programokat két tanácsi határozat vezette be 2015 szeptemberében, és azok 2015. március 24-től 2017. szeptember 26-ig voltak érvényben. A jogosultsági időszakon belül áthelyezett migránsok Olaszországban az összes menedékkérő 4%-át, Görögországban pedig mintegy 22%-át tették ki. Az Egyesült Királyság és Dánia élt a kívülmaradási jogával, míg Magyarország és Lengyelország nem helyezett át egyetlen migránst sem. Egyelőre nem született megállapodás állandó áthelyezési rendszerről. Az Unióból kiutasított, harmadik országbeli állampolgárok visszatérési aránya 2018-ban 40% körül alakult, ugyanez a szám Görögország és Olaszország esetében 20-

20% volt. A visszatérési arány még ennél is alacsonyabb, ha csak az Európán kívülre irányuló visszatéréseket vesszük figyelembe.

A „Migránsok menedékjoga, áthelyezése és kiutasítása: ideje többet tenni, hogy az eredmények kevésbé maradjanak el a kitűzött céloktól” című, 24/2019. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu). 2017-ben a Számvevőszék [jelentést](#) tett közzé a Görögországban és Olaszországban működő migrációs hotpotokról.

A sajtó rendelkezésére áll:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24